

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม*

ACHIEVEMENT OF THE IMPLEMENTATION OF THE STRATEGIC PLAN FOR LOCAL DEVELOPMENT IN NAKHONPATHOM PROVINCE

วุฒิชัย วังพรม

Wuthichai Wangprom

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: aoraha_222@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์ 3) ศึกษาแนวทางที่เหมาะสมของการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และข้าราชการ เทศบาลเมืองสามพราน เทศบาลเมืองไร่ขิง เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จำนวน 20 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย ด้านการกำหนดแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม ด้านการรับฟังประเด็นปัญหาจากภาคประชาชน ด้านการคำนึงถึงความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ด้านการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการมีระบบตรวจสอบความโปร่งใส ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต 2) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีน้อย การขาดความรู้ความเข้าใจ วัสดุ อุปกรณ์การดำเนินงานไม่เพียงพอ ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการบูรณาการแผนที่ดี ระยะเวลาในการจัดทำแผน

* Received June 24, 2022; Revised July 4, 2022; Accepted July 21, 2022

กระชั้นชิดเกินไป และ 3) แนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัด นครปฐม ได้แก่ แผนงานต้องสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในทุกด้าน เป็นแผนเชิงรุกให้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถ แก้ไขปัญหาของประชาชนได้จริง และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม และใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์, แผนยุทธศาสตร์, การพัฒนาท้องถิ่น, จังหวัดนครปฐม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the achievement of the implementation of the strategic plan 2) to study the problems and obstacles the achievement of the implementation of the strategic plan 3) to study the appropriate approach the achievement of the implementation of the strategic plan for local development in Nakhonpathom Province. This research was qualitative. The study was from key informants such as executives, leader and Government official of Sampran City Municipality, Rai Khing Municipality, Krathum Lom Municipality, Aomyai Subdistrict Municipality consisted of 20 people by purposive sampling. The data collection instrument was interview form. Data were analyzed by using descriptive statistic. The results found that 1) the achievement of the implementation of the strategic for local development in Nakhonpathom Province consisted of the aspect of formulation of plan to operating local development, the aspect of opportunity for the public to participate, the aspect of listening to issues from the public sector, the aspect of worthiness and benefit to people, the aspect of problem solving in the local effectively, the aspect of transparency checking system, the aspect of monitoring and evaluation, and the aspect of the improve evaluation results to solving for development local in the future. 2) the problems and obstacles the achievement of the strategic for local development in Nakhonpathom Province, namely the local development strategic plan in Nakhonpathom Province such as a few public participation, Lacking knowledge, materials, equipment, not satisfy the people, budget not enough, The integration plan not good, the time planning at short notice, and 3) the appropriate approach of the strategic for local development plan in Nakhonpathom Province, including the plan must be consistent with the

government policies, emphasis development the quality of life all aspects as proactive planning. To apply of technology at work could solve people problems and given the opportunity to participate and use resources efficiency

Keywords: Achievement, Strategic Plan, Local Development, Nakhonpathom Province

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น สังกัดกระทรวงมหาดไทย มีฐานะเป็นทบวงการเมืองและเป็นนิติบุคคล ปัจจุบันแบ่งรูปแบบการปกครองออกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ด้านจำนวนประชากร ความเจริญทางเศรษฐกิจและความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น ตามความหมายมีหน้าที่ตามนโยบายหลัก คือ การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในการจัดระบบบริการสาธารณะ (สุดาวรรณ มีบัว, 2557) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและหน้าที่ มีอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน มีการกำหนดตัวบทตัวแทนกฎหมายและกลไกทางกฎหมายเพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างโปร่งใส และสามารถถูกตรวจสอบจากประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้จึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยไม่เพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วยและเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบัน แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2563)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องกำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุ และแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น (องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้, 2561) ทั้งนี้หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ไปเรื่อย ๆ เมื่อมีปัญหาหรือความต้องการอะไรเกิดขึ้นก็กำหนดแนวทางดำเนินการไปเรื่อย ๆ ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างซ้ำซ้อนและไม่มีที่สิ้นสุดแล้ว ยังอาจทำให้ปัญหามีความรุนแรงมากขึ้น จนเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นโอกาสดีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้กำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ และศักยภาพของตนเองอย่างเป็นระบบ ซึ่งนอกจากจะเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ยังเป็นการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในอนาคต โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดผลและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการนั้น จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดีมีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาชน (เบญจ พรพลธรรม, 2553)

ในระดับการปกครองท้องถิ่นนั้นโดยเฉพาะการปกครองแบบเทศบาลตำบลนั้น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นถือว่าเป็นแผนที่สำคัญแผนหนึ่ง เพราะในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานั้นจะมีการพัฒนาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และความเข้มแข็งชุมชน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม และด้านการศึกษา กีฬา นันทนาการ ศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนมาก เพราะในแต่ละด้านนั้นจะช่วยพัฒนาแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นทำให้เมื่อมีการนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัตินั้นก็จะมีทั้งโครงการที่เป็นไปตามเป้าหมาย และที่เกิดปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้วย ส่งผลให้โครงการที่วางเอาไว้หลายโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ (ศิริพร ศรีอำดี, 2559)

เทศบาลเมืองสามพราน เทศบาลเมืองไร่ขิง เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ถือเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด ได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามกฎหมาย และแผนนำไปปฏิบัติดังกล่าวไปปฏิบัติ อย่างไรก็ดี แผนงานท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองสามพราน เทศบาลเมืองไร่ขิง เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์แผนงานท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พบปัญหา อาทิ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โครงข่ายถนนยังไม่ทั่วถึง ขาด บางแห่งไม่มีไหล่ทางและท่อระบายน้ำหรือยังไม่ได้มาตรฐาน คลองสาขาบางแห่งยังไม่มีเขื่อนกันดิน ปัญหาน้ำท่วมขังเนื่องจากประตูเปิดปิดปากท่อระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ บ่อพักรับน้ำ ไม่มีหรือชำรุด เป็นต้น ด้านคุณภาพชีวิต สถานที่และอุปกรณ์ออกกำลังกาย ยังไม่เพียงพอ และประชาชนยังขาดความตื่นตัวในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ปัญหาด้านการดูแลสุขภาพการสาธารณสุข การ

ป้องกันโรค เป็นต้น ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนยังมีความยากจนมีภาระหนี้สิน ไม่มีอาชีพเสริมที่สร้างรายได้อย่างยั่งยืน มีความเหลื่อมล้ำของสังคมทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท เกษตรกรขาดความรู้ใหม่ ๆ ในการเพาะปลูก มีการเผาฟางข้าวใช้ปุ๋ยเคมี ใช้สารเคมี ทำให้ดินเสื่อมสภาพ ผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูง เป็นต้น ด้านการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบมีความมั่นคง และปลอดภัย ผู้นำชุมชน พนักงานเจ้าหน้าที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็น เบื้องต้นยังไม่เพียงพอ เป็นต้น ด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน/โรงงานอุตสาหกรรมยังไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะ ก่อทิ้ง ร้านอาหารไม่มีการกำจัดไขมันก่อนทิ้งน้ำสู่ท่อคลอง ก่อให้เกิดมลพิษทั้งทางน้ำและอากาศ เป็นต้น ด้านอัตลักษณ์และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น โบราณสถานโบราณวัตถุยังได้รับการปรับปรุงดูแล รักษาและเผยแพร่ไม่เพียงพอ การบริหารจัดการให้ได้มาตรฐาน สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนา เทศบาลเป็นขนาดใหญ่ บุคลากรเพิ่มมากขึ้น จึงต้องพัฒนาศักยภาพบุคลากรการทำงาน สร้างองค์ความรู้ พัฒนาเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องใช้ สถานที่ให้ทันสมัย เหมาะสมในการปฏิบัติงานรองรับการบริการประชาชน เป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาว่า เทศบาลเมืองสามพราน เทศบาลเมืองไร่ขิง เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม และเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม ได้กำหนดแผนงานและนำไปดำเนินการในการแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากน้อยเพียงไร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม และแนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์จังหวัดนครปฐม ต่างๆ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปประกอบการตัดสินใจสู่การปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และข้าราชการ ของเทศบาลเมืองสามพราณ เทศบาลเมืองไร่ขิง เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม และเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่จำนวน 20 คน ขนาดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ซึ่งเป็นการคัดเลือกที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิจารณาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) แบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิด (Structure In-depth Interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 ชุด แบ่งเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ประสบการณ์การทำงาน และ 5) ตำแหน่งงาน

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำนวน 8 ข้อ คือ

1. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการกำหนดแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น เป็นอย่างไร

2. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม เป็นอย่างไร

3. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการรับฟังประเด็นปัญหาจากภาคประชาชน เป็นอย่างไร

4. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการคำนึงถึงความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เป็นอย่างไร

5. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นอย่างไร

6. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการมีระบบตรวจสอบความโปร่งใส เป็นอย่างไร

7. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล เป็นอย่างไร

8. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต เป็นอย่างไร

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำนวน 1 ข้อ คือ ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

ตอนที่ 4 เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม จำนวน 1 ข้อ คือ แนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการคัดเลือกข้อมูล ทำการแยกประเด็น เก็บรวบรวม นำไปวิเคราะห์ สรุปข้อมูลตามวัตถุประสงค์ บันทึกวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ จัดทำตารางเพื่อเก็บข้อมูลที่เป็นตัวเลขสถิติ และสรุปข้อมูลเชิงบรรยาย

2. จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล โดยสังเกตพฤติกรรมของคนในเทศบาล เมืองสามพราณ เทศบาลเมืองไร่ขิง เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ และสภาพชุมชน สภาพความเป็นอยู่ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และการประชุมหารือต่าง ๆ ภายในชุมชน

3. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการ

3.1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ตั้งคำถามล้าลึก (Probe) นำไปสู่คำตอบของวัตถุประสงค์และปัญหาการวิจัย

3.1.2 นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

3.1.3 ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.1.4 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

3.1.5 ปรับแก้แบบสัมภาษณ์หากคำถามนั้นยังไม่ชัดเจน

3.1.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2 ขั้นดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาแล้วไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.3 ขั้นการจัดระเบียบข้อมูล

3.3.1 จัดระเบียบทางกายภาพข้อมูลโดยการถอดข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียงและจัดเก็บข้อมูล

3.3.2 นำแนวคิดและข้อเสนอแนะที่ได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ในประเด็นที่คล้ายกันมารวมกัน

3.4 การแสดงข้อมูล

3.4.1 จัดกลุ่มข้อมูลโดยจัดรหัสข้อมูลทั้งหมดให้เป็นกลุ่มตามประเด็นการวิเคราะห์ที่ได้กำหนดไว้

3.4.2 นำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยาย

3.5 การตรวจสอบข้อมูล

3.4.1 การตรวจสอบภายใน

3.4.2 การตรวจสอบภายนอก

3.6 ปรับแก้และนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

3.6.1 ปรับแก้ผลการศึกษานับร่างตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.6.2 ทำบทความวิจัยและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อส่งตีพิมพ์

3.6.3 นำเสนอในรูปแบบของรายงานการวิจัยเพื่อเป็นต้นแบบนำไปประยุกต์ใช้

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมวิจัย

บทความเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ และรายงานผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนั้นการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลสำคัญจึงเป็นสิ่งสำคัญ ข้อมูลที่ได้จากการตอบคำถามผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัยคนเดียวเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และการนำเสนอผลงานวิจัย จะปกปิดข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อ ใดๆ ต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลทุกอย่างจะถูกทำลายเมื่อการวิจัยแล้วเสร็จสมบูรณ์ การเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะเป็นไปโดยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับใด ๆ และหากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสงสัยในข้อคำถามสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ตลอดเวลา ขณะเดียวกันหากต้องการยุติการให้ข้อมูล ก็สามารถทำได้โดยทันที โดยไม่มีผลกระทบต่อ ใดๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิด มาทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การจัดระเบียบข้อมูล (data organizing)

1.1 จัดระเบียบทางกายภาพข้อมูลโดยการถอดข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียง และจัดเก็บข้อมูล โดยการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Componential Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หรือทำให้เห็นเป็นส่วน ๆ เช่น วิเคราะห์แนวคิดออกเป็นกลุ่ม

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาทำการจัดระเบียบเนื้อหาข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้ที่ตรงกับเรื่องที่วิเคราะห์มาใส่รหัสข้อมูล โดยการจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) ใช้วิธีการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ เช่น จำแนกข้อมูลทั่วไปตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง จำแนก ตามเพศ อายุ และ ตำแหน่งงาน และใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น

2. การแสดงข้อมูล (data display) โดยนำรหัสข้อมูลทั้งหมดมา

2.1 จัดกลุ่มข้อมูลโดยจัดรหัสข้อมูลทั้งหมดให้เป็นกลุ่มตามประเด็นการวิเคราะห์ที่ได้กำหนดไว้

2.2 นำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาความ

3. การหาข้อสรุป ตีความหมายและตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย (Conclusion, Interpretation and Verification) โดยอธิบายตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) มาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปและนำเสนอโดยการพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ด้านการกำหนดแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ทุกเทศบาลได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐอย่างชัดเจน เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติและสังคม ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) เป็นต้น แผนงานมีการบูรณาการทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เน้นความคุ้มค่าในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าว มาปรับปรุงและพัฒนาแผน

ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม พบว่า การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของทุกเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างมาก ตั้งแต่การจุดประกายความคิด ประชาพิจารณ์ กำหนดอนาคตและข้อตกลงร่วมของชุมชน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตาม ประเมินผล เทศบาลทุกเทศบาลมีการจัดเวทีประชาคมในแต่ละชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีเวทีแสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง โดยเทศบาลต่าง ๆ จะทำหน้าที่รับฟังข้อเท็จจริง รวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการรับฟังประเด็นปัญหาจากภาคประชาชน พบว่า ทุกเทศบาลมีการรับฟังประเด็นปัญหาจากภาคประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เช่น การจัดเวทีการรับฟังความคิดเห็นในพื้นที่ชุมชน เวทีการประชุมของเทศบาล การประชุมปรึกษาหารือ การจัดประชุมประชาคมในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของประชาชน อันจะนำมาสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

ด้านการคำนึงถึงความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน พบว่า ทุกเทศบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างมาก การใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริง ขั้นตอนการปฏิบัติงานต้องเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม มีการสร้างควบคุมตรวจสอบ และรายงานผลการใช้ทรัพยากร

ด้านการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองสามพราณ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน จึงทำให้การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น สามารถคิดโครงการ และกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เกิดความความคุ้มค่าทั้งในแง่งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

ด้านการมีระบบตรวจสอบความโปร่งใส พบว่า ทุกเทศบาลมีกลไก แนวทางและมาตรการ ในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของเทศบาลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ เช่น มีเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก การปลูกจิตสำนึก และสร้างเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบการปฏิบัติหรือบริหารราชการของเทศบาล มีการตั้งคณะกรรมการช่วยในการตรวจสอบการทำงาน รวมทั้งมีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ทุกเทศบาลมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานแผนยุทธศาสตร์ ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาล และมีการประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนทราบ รวมถึง

มีการพัฒนากลไกในการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต พบว่า เทศบาล นำผลการประเมินมาศึกษารายละเอียดในจุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) ปัญหาหรืออุปสรรค (threats) เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญของเทศบาลจังหวัดนครปฐม พบว่า เทศบาลจังหวัดนครปฐม มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนในท้องถิ่นยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร สาเหตุมาจากประชาชนยังไม่รู้อำนาจหน้าที่และบทบาทของตนเองในการพัฒนาท้องถิ่น

2.2 เจ้าหน้าที่ของเทศบาลจังหวัดนครปฐมบางส่วน ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน จึงทำให้เกิดข้อบกพร่องและเกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

2.3 วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการทำงานมีไม่เพียงพอและขาดความทันสมัย

2.4 ปัญหาและความต้องการของประชาชนมีเป็นจำนวนมาก ทำให้เทศบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมดในเวลาเดียวกัน

2.5 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถบรรจุโครงการและกิจกรรมในการพัฒนาได้ครอบคลุมความต้องการของประชาชนทั้งหมด และการตั้งงบประมาณในการดำเนินการบางรายการสูงเกินไป

2.6 โครงการและกิจกรรมในแต่ละยุทธศาสตร์ ให้ความสำคัญกับด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่

2.7 ขาดการบูรณาการแผนที่ดี มีประสิทธิภาพ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากระเบียบวิธีปฏิบัติจากส่วนกลางที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง

2.8 ระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกระชั้นชิดเกินไป ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3. แนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญของเทศบาลจังหวัดนครปฐม พบว่า เทศบาลจังหวัดนครปฐม เสนอแนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ดังนี้

3.1 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องกำหนดแผนงานให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอื่น ๆ รวมถึงงบประมาณที่ตั้งไว้

3.2 แผนพัฒนาท้องถิ่นต้องมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน และพัฒนาการให้บริการประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

3.3 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นต้องจัดทำในลักษณะแผนเชิงรุก เป็นแผนที่สามารถรับมือกับสถานการณ์และปัญหาทั้งในปัจจุบัน และอนาคตได้

3.4 ในการจัดทำแผนควรพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินงานที่หลากหลาย มีการกำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนอย่างเหมาะสม

3.5 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการดำเนินงาน และเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงาน

3.6 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน โดยเฉพาะการรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3.7 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนสอดคล้องกันทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ มีระบบตรวจสอบการทำงาน การติดตามและประเมินผล และเครื่องมือวัดความสำเร็จของแผน

3.8 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นต้องคำนึงถึงใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ดังนี้ **ด้านการกำหนดแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น** ทุกเทศบาลได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐอย่างชัดเจน แผนงานมีการบูรณาการทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เน้นความคุ้มค่าในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำความคิดเห็นมาปรับปรุงและพัฒนาแผนดังแนวคิดของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่าขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่น ต้องกำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับ ปัญหาความต้องการของ ประชาคมและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และ ข้อมูลใน แผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครสวรรค์, 2557) **ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม** การดำเนินงานแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม ค่อนข้างมาก เทศบาลทุกเทศบาลมีการจัดเวทีประชาคมในแต่ละชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้ ประชาชนแสดงความคิดเห็น โดยเทศบาลต่าง ๆ จะทำหน้าที่รับฟังข้อเท็จจริง รวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความสามัคคี การรับรู้ข่าวสาร ความมั่นคง ความผูกพัน และภาวะผู้นำ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำหนดแผน ด้านการประเมินแผน ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการควบคุมแผน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถพยากรณ์ผลกระทบ ใน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ร้อยละ 79.50 (วรภรณ์ ปานะพิพัฒน์, 2564) **ด้านการรับฟัง ประเด็นปัญหาจากภาคประชาชน** ทุกเทศบาลมีการรับฟังประเด็นปัญหาจากภาคประชาชน อย่างสม่ำเสมอ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น อันจะนำมาสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม และเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง และตรงจุด ดังที่การศึกษาของ คงฤทธิ์ แข็งแรง และคณะ เรื่อง ความสำคัญของประชาคมท้องถิ่นกับการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นั้น สิ่งสำคัญประการแรกคือการค้นหา ปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยผ่านเวที ประชาคมท้องถิ่น อันประกอบด้วยผู้นำชุมชน ตัวแทนองค์กรต่างๆ รวมถึงประชาชน ตาม สัดส่วนที่กฎหมายกำหนด จึงจะสามารถนำปัญหาและความต้องการเหล่านั้นบรรจุไว้ใน แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไปได้ การจัดทำให้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแผนพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ จึง จำเป็นจะต้องได้รับการกลั่นกรองให้ครอบคลุมในทุกด้าน ฉะนั้น การสร้างองค์ความรู้ในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้กับประชาคมท้องถิ่นได้รับทราบนั้น จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการที่จะเป็นแนวทางให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นไปตามกระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น การสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในการจัดเวทีประชาคมและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วม

ในการเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ในเวทีประชาคม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ออกมาแสดงความคิดเห็นทั้งในด้านการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และเปิดโอกาสให้มีการเสนอปัญหาและความต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (คงฤทธิ แข็งแรง และคณะ, 2561) **ด้านการคำนึงถึงความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน** ทุกเทศบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างมาก การใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิราพร สามิบัติ ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่าแนวทางของประสิทธิผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดทำแผนต่อการนำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการรวมกลุ่มทางสังคม ด้านวางแผนการทำงาน ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน ด้านการติดตามประเมินผล ด้านพัฒนาการแข่งขัน สร้างแรงจูงใจ ประสิทธิผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายและ เกิดการประสานงานที่ดี ด้านความประหยัดและความแน่นอน และด้านเสริมนวัตกรรม ในการควบคุม แล้วนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหาร ส่วนตำบล ต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อไป (จิราพร สามิบัติ, 2560) **ด้านการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ** มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน จึงทำให้การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสามารถคิดโครงการ และกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เกิดความความคุ้มค่าทั้งในทุก ๆ ด้าน ตามแนวคิดของ เพ็ญศรี ปักกะสีนัง เสนอว่า การวางแผนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่องค์กรหรือหน่วยงานกำหนดขึ้น เพื่อปฏิบัติการกิจใด ๆ ที่กำหนดไว้ให้บรรลุผลในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพหรือเกิดประโยชน์สูงสุด (เพ็ญศรี ปักกะสีนัง, 2556) **ด้านการมีระบบตรวจสอบความโปร่งใส** ทุกเทศบาลมีกลไก แนวทางและมาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของเทศบาลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปลูกจิตสำนึกและสร้างเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบการปฏิบัติหรือบริหารราชการของเทศบาล รวมทั้งมีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนามาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ผลการศึกษา พบว่า มาตรฐานการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงาน

การให้บริการประชาชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการปฏิบัติงานตามจริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ, 2554) **ด้านการติดตามและประเมินผล** ทุกเทศบาลมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานแผนยุทธศาสตร์ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ และมีการประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนทราบ ซึ่งการศึกษาของ วีรวัฒน์ สายยศ ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษา พบว่า แนวทางในการนำ แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล สัมฤทธิ์ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่และ ส่งเสริมให้ประชาชนเล็งเห็นถึงความสำคัญ ควรพัฒนาคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนและส่วนราชการเข้ามามีส่วนร่วม ควรมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการและให้ความสำคัญกับ โครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนโครงการควรต้องครอบคลุม ทุกด้านและทุกพื้นที่ระยะเวลาและห้วงเวลาในการดำเนินการควรมีความเหมาะสม ปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนควรดำเนินการให้ทันทั่วถึง ควรมีการรายงานผลการติดตามและ ประเมินผลเป็นระยะ ผู้บริหารควรมีคุณธรรม จริยธรรม และ ความโปร่งใส การดำเนินการควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์อย่างเป็นระบบ และควรมีการเปิดเผยและการประชาสัมพันธ์ อย่างครอบคลุมทั่วถึง (วีรวัฒน์ สายยศ, 2557) **ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข** ทุกเทศบาลนำผลการประเมินมาศึกษารายละเอียดในจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหาหรืออุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังแนวคิดของ วิเชียร วิทย์อุดม เสนอว่า แผนงานขององค์การควรมีความยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง (วิเชียร วิทย์อุดม, 2558)นอกจากนี้มีการศึกษาของเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความสามัคคี การรับรู้ข่าวสาร ความมั่นคง ความผูกพัน และภาวะผู้นำ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำหนดแผน ด้านการประเมินแผน ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการควบคุมแผน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาลตำบล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถพยากรณ์ผลกระทบ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ร้อยละ 79.50 (วารกรณ์ ปานะพิพัฒน์, 2564)

2. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร ในส่วนเจ้าหน้าที่ของเทศบาลจังหวัดนครปฐมบางส่วน ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน จึงทำให้เกิดข้อบกพร่องและเกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการทำงานมีไม่เพียงพอ ปัญหาและความต้องการของประชาชนมีเป็นจำนวนมาก ทำให้เทศบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมดในเวลาเดียวกัน งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่วนโครงการและกิจกรรมในแต่ละยุทธศาสตร์ ให้ความสำคัญกับด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ ขาดการบูรณาการแผนที่ดี มีประสิทธิภาพ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากระเบียบวิธีปฏิบัติจากส่วนกลางที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ในเรื่องของระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกระชั้นชิดเกินไป ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วัชรียา ยุทธหลวงวิวัฒน์ ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการนำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลไปปฏิบัติ ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการนำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองเดชอุดมไปสู่การปฏิบัติ ในส่วนของพนักงานเทศบาลและคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี ได้แก่ แผนพัฒนาสามปีมีจำนวนแผนงาน/โครงการมากเกินไป การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติจริง ขณะที่คณะกรรมการชุมชนมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเน้นเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ (วัชรียา ยุทธหลวงวิวัฒน์, 2556)

3. แนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม เสนอแนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม พบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องกำหนดแผนงานให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอื่น ๆ รวมทั้งแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นต้องจัดทำในลักษณะแผนเชิงรุก เป็นแผนที่สามารถรับมือกับสถานการณ์และปัญหาทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ ควรพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินงานที่หลากหลาย มีการกำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนอย่างเหมาะสม ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการดำเนินงาน ต้องสามารถนำไป

ปฏิบัติได้จริง และแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนสอดคล้องกันทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ มีระบบตรวจสอบการทำงาน การติดตามและประเมินผล และเครื่องมือวัดความสำเร็จของแผน และต้องคำนึงถึงใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ดังการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนามาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงาน การให้บริการประชาชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการปฏิบัติงานตามจริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ, 2554)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ปรากฏ 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น ทุกเทศบาลได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐอย่างชัดเจน 2) ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม ทุกเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างมาก 3) ด้านการรับฟังประเด็นปัญหาจากภาคประชาชน ทุกเทศบาลมีการรับฟังประเด็นปัญหาจากภาคประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น 4) ด้านการคำนึงถึงความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ทุกเทศบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างมาก 5) ด้านการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน จึงทำให้การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เกิดความความคุ้มค่าทั้งในแง่งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ 6) ด้านการมีระบบตรวจสอบความโปร่งใส ทุกเทศบาลมีกลไก แนวทางและมาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของเทศบาลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ 7) ด้านการติดตามและประเมินผล ทุกเทศบาลมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานแผนยุทธศาสตร์ ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ 8) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต ทุกเทศบาลนำผลการประเมินมาศึกษารายละเอียดในจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหาหรืออุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงาน ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่เห็นถึงความสำคัญเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการทำงาน และงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการบูรณาการแผนที่ดี และระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่นกระชั้นชิดเกินไป และแนวทางที่เหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม พบว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นต้องมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน และพัฒนาการให้บริการประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ในการจัดทำแผนควรพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินงานที่หลากหลาย ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ต้องคำนึงถึงใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานควรกำหนดแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐในการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนยุทธศาสตร์ จังหวัดนครปฐม ให้ครบทุกมิติ การพัฒนาในแต่ละด้านของบริบทเชิงพื้นที่นั้น และหน่วยงานควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลได้จัดขึ้นสม่ำเสมอ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ หน่วยงานควรเน้นย้ำฝ่ายรับเรื่องร้องเรียนรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการกำหนดวิธีการ แนวทางที่ถูกต้อง และเหมาะสม จะส่งผลให้ดำเนินงานการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดนครปฐมมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

เอกสารอ้างอิง

- เบญจ พรพลธรรม. (2553). การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เพ็ญศรี ปักกะสินัง. (2556). การจัดการโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: วี.พรีน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570). กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- คงฤทธิ แข็งแรง และคณะ. (2561). ความสำคัญของประชาคมท้องถิ่นกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารชัยภูมิปริทรรศน์, 1(1), 34-43.
- จิราพร สามิบัติ. (2560). ประสิทธิผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 10(2), 78-92.
- บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2554). แนวทางการพัฒนามาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ. วารสารวิทยาการจัดการ, 28(1), 33-48.

- วรารณ ปานะพิพัฒน์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 13(1), 340-357.
- วัชรียา ยุทธทวิวัฒน์. (2556). ประสิทธิภาพในการนำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลไปปฏิบัติ ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2558). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนรัชการพิมพ์.
- วีรวัฒน์ สายยศ. (2557). การนำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 9(2), 183-192.
- ศิริพร ศรีอำดี. (2559). การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา: กรณีศึกษาด้านระบบสาธารณสุขปโคสาธารณสุขการ และโครงสร้างพื้นฐาน. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดาวรรณ มีบัว. (2557). การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์. (2557). เรื่อง ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2558-2560) ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์. นครสวรรค์: องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้. (2561). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2561 – 2565). สระบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้.